

Any 2008. Programa núm. 5

25 febrer – 9 març 2008

Filmoteca

 de Catalunya

Femme Fatale de Brian De Palma

Joaquim Pedro de Andrade

Alice de Andrade

Brian De Palma

Les edats del cinema

El film del mes

El documental del mes

Aula de cinema

► Joaquim Pedro de Andrade

L'obra completa d'un del pares del cinema brasiler: així se'ns presenta la retrospectiva de Joaquim Pedro de Andrade (1932-1988), recentment restaurada amb la intervenció de la seva filla, la també cineasta Alice de Andrade. Tot i que el cinema brasiler ja tenia una història nacional, internacionalment va manifestar la seva epifania amb el *Cinema Novo* dels anys 60, eclosió d'una generació daurada que donà al món noms com Glauber Rocha, Leon Hirszman i Joaquim Pedro de Andrade (morts prematurament), Ruy Guerra, Nelson Pereira dos Santos, Carlos Diegues i Paulo César Saraceni, entre d'altres. La definició del

moviment, segons Rocha: «El nostre cinema és nou perquè l'home brasiler és nou i la problemàtica del Brasil és nova i la nostra llum és nova i, per això, els nostres films neixen diferents als d'Europa. La nostra generació té consciència: sap què vol». L'obra de Joaquim Pedro de Andrade és d'un gran eclecticisme i mereix una revisió atenta: del documental a la ficció, de l'experiment al reportatge, del melodrama a la comèdia popular, culminant en l'explosió tropicalista de *Macunaíma*. En el suplement monogràfic que publiquem hi trobareu l'elogi de l'autor fet per un altre cineasta d'aquella generació, Walter Lima Jr.

Macunaíma de Joaquim Pedro de Andrade

► Alice de Andrade

Després de treballar com a ajudant de direcció a Brasil i Europa, estudià a l'escola de cinema de Cuba i debutà com a directora, havent realitzat una desena de films i esdevenint *O Diabo a Quatro* el seu primer llargmetratge de ficció. «El guió s'inspira en personatges de la meua infantesa i creix amb el treball de camp fet amb nens del carrer i putes. El seu humor i la seva ironia permeten fer front a l'univers de violència de Copacabana i captar la intimitat d'aquest barri on fantasia i realitat, paradoxes i conflictes, pobresa i opulència s'entrellacen» (Alice de Andrade). Alice de Andrade presentarà dimarts 26 el seu film i dimecres 27 la retrospectiva del seu pare. Agraïments: Alice de Andrade, Filmes do Serro i Filmes do Tejo. ►

O Diabo a Quatro d'Alice de Andrade

Han estat necessaris dos anys per restaurar tota la filmografia, catorze títols en total, d'un dels noms principals del cinema brasiler. Projecte pioner, ha estat la primera vegada que s'ha realitzat una restauració digital en alta definició d'una filmografia completa. La retrospectiva es centra, per exemple, en un nou llançament del clàssic MACUNAÍMA.

És possible, actualment, valorar la lucidesa i la mirada atenta de Joaquim Pedro en tots els assumptes brasilers. Va ser un artista original i un crític dur dels contrastos del país. Poeta d'un so i d'una imatge, la seva obra mostra tota la seva irreverència i intel·ligència intacta. Una de les seves característiques principals va ser l'elogi de la literatura brasilera. Textos de Gilberto Freyre o versos de Manuel Bandeira van definir el ritme i la sonoritat, per exemple, dels seus dos primers curtmetratges, O MESTRE DE APIPUCOS i O POETA DO CASTELO, respectivament. L'univers modernista, gairebé tropical, de Mário de Andrade es manifesta a MACUNAÍMA. Cecília Meirelles i els poetes de Minas, liderats per Tomás Antônio Gonzaga, defineixen OS INCONFIDENTES. La crònica diària de Dalton Trevisan difon GUERRA CONJUGAL. I O HOMEM DO PAU-BRASIL, la seva última obra, està basada íntegrament en els escrits d'Oswald de Andrade. Es tracta d'un au-

diovisual que respecta les paraules del Brasil. Nascut a Rio de Janeiro el 1932, on també va morir, el 1988, Joaquim Pedro de Andrade va estar estretament en contacte amb el seu origen a Minas i, segons alguns teòrics i cineastes, mereix passar a la història com el precursor més autèntic del *Cinema Novo* gràcies al seu curtmetratge COURO DE GATO, inclòs en el film CINCO VEZES FAVELA. Una visió refinada de com era la realitat de Rio de Janeiro en aquell moment, aquest curtmetratge deixa molt clar, a aquells que l'entenen i l'admoren, que Joaquim Pedro pensa en el que és real sense renunciar, tanmateix, a la bellesa de l'imaginari. Creuant el gènere i les referències, ha creat un conjunt d'obres que totes les generacions han de recuperar. La seva lliçó sobre l'art queda expressada per mitjà d'una frase que va dir en una entrevista amb Sylvia Bahiense: «El vigor de l'originalitat prové del fet d'enfrontar-se amb els problemes del Brasil tal com són, tal com es presenten». Encara que, per això, sigui necessari recórrer a l'al·legoria. Un bon poeta crea imatges i símbols que sobreviuen al pas del temps. I Joaquim Pedro de Andrade n'és un d'aquests.

30a Mostra Internacional de Cinema de São Paulo - 2006 ►

► Brian De Palma

Punt i final per a aquest cicle que ens ha acompanyat les darreres setmanes. En aquesta quinzena, a banda de rematar la seva filmografia amb el darrer film estrenat fins ara, *Redacted*, que li va fer guanyar el premi al millor director en la darrera edició del Festival de Venècia, hem pogut afegir algunes de les seves primeres pel·lícules, com ara *Dionysus in '69o Sisters*, que s'havien resistit a aparèixer fins ara. També farem un col·loqui sobre el cineasta organitzat conjuntament amb l'Associació Catalana de Crítics i Escriptors Cinematogràfics, en què participaran com a ponents: Roberto Cueto (crític cinematogràfic i pro-

fessor de la Universitat Carlos III), Àngel Quintana (crític cinematogràfic i professor de la Universitat de Girona), Àngel Sala (director del Festival de Sitges) i José Enrique Monterde, que en serà el moderador. L'acte tindrà lloc dimecres 5 de març, a les 19.30, amb entrada lliure. Agraïments: Filmoteca Española, Hollywood Classics, Institut Valencià de Cinematografia; Ricardo Muñoz Suay – IVAC/La Filmoteca, Svenska Filminstitutet, Divisa Red, Spyglass Entertainment Holdings, Josep Parera, Aurum Producciones, Universal Pictures International Spain, Cinémathèque / Ville de Luxembourg i Jordi Batet. ►

Body Double de Brian De Palma

► Les edats del cinema

El seminari organitzat amb els Estudis de Comunicació Audiovisual, Publicitat i Relacions Públiques de la Universitat Pompeu Fabra inclou una única conferència, la que farà Fran Benavente el dilluns 3 de març, a partir de les set de la tarda, amb el títol «Cinema postmodern: temps de fantasmes», a la qual seguirà la projecció del film *In the Mood for Love / Deseando amar* de Wong Kar Wai. A la sessió següent i complementàriament, s'ha programat el film *Kill Bill: Vol. 1* de Quentin Tarantino. Els drets comercials d'aquesta pel·lícula per a la seva exhibició cinematogràfica caduquen el dia 5 de març, motiu pel qual hem aprofitat per recuperar també en aquesta mateixa setmana la continuació *Kill Bill: Vol. 2* (que caducarà uns mesos més tard) i donar-vos així una última oportunitat d'admirar, en pantalla gran, aquest díptic tan celebrat. La setmana anterior (dilluns 25 de febrer) no hi haurà conferència, però sí la projecció d'un film molt estimulat, *La double vie de Véronique* de Krzysztof Kieslowski. ►

Comunicació Audiovisual, Publicitat i Relacions Públiques

Kill Bill: Vol. 2 de Quentin Tarantino

► El documental del mes

La proposta de Paral·lel 40 d'aquest més és el documental espanyol *Resistencia*, dirigit per Lucinda Torre i que recull el llarg conflicte laboral que van mantenir els treballadors de l'empresa asturiana Duro Felguera l'any 1993. ►

parallel 40

Proper programa: Ken Russell i la televisió independent. El cinema va al museu. Del pentagrama a la pantalla. Joaquim Pedro de Andrade. El film del mes. Aula de cinema. **Propers cicles:** Silvia Munt. Documentals austríacs contemporanis. Kihachi Okamoto.

► El film del mes

George Lucas és un director i productor mundialment conegut per la seva trilogia de *Star Wars*. Abans d'iniciar la saga estel·lar havia obtingut notorietat artística amb la deliciosa *American Graffiti* (1973). Però el seu debut en la direcció de llargmetratges havia estat amb un altre film de ciència-ficció, *THX 1138* (1971), una producció de la companyia American Zoetrope de Coppola, de caire una mica existencialista, que segurament els seus seguidors més acèrrims coneixeran molt bé, però que és el seu film més desconegut i precisament el que hem escollit, perquè ens acompanyi durant tot el mes de març.

El guió de la versió original de film de la seva època d'estudiant de THX 1138:4EB, com es coneixia aleshores, havia començat com una idea breu de Lucas. Estava a punt de graduar-se i va intentar convèncer els seus companys Matthew Robbins (qui més endavant va escriure SUGARLAND EXPRESS d'Steven Spielberg) i Walter Murch que ho desenvolupessin com el seu projecte cinematogràfic final. Van fer un estudi previ però no van fer el film, de manera que George va escriure el guió i el va filmar a la classe de la cinematografia que impartia.

Mentre preparava la versió cinematogràfica per a la Warner, Lucas va treballar en el guió amb diversos col·laboradors, però la versió final la van escriure Lucas i Murch, que havien vingut a San Francisco per fer l'edició de so de THE RAIN PEOPLE de Coppola.

Lucas va aconseguir un repartiment excel·lent: Robert Duvall, al començament de la seva carrera, com el treballador que ha rebut accidentalment lliure albir en el seu món empresonat del demà; el veterà britànic Donald Pleasence com el cap dels dolents; i Maggie McOmie com l'objectiu amorós, increïblement bonica fins i tot amb el cap afaitat per exigències del guió.

El llargmetratge, a l'igual del curtmetratge, tracta bàsicament d'una persecució molt llarga i amb molt de suspens. Lucas va mostrar, una vegada més, el seu extraordinari enginy a l'hora de filmar dins els túnels del metro i estructures d'aparcaments per transmetre les buides però hostils superfícies de formigó de «la revestida ciutat del demà», que un article va descriure com «una dictadura electrònica i informatitzada que creava els seus treballadors, a partir d'unes especificacions, com poc més que uns automats a qui els batejava el cor». La banda sonora era un riu esgarriat de crits i plors, alarmes ressonants i veus incorporades.

Ted Moehnke, fuster de San Francisco contractat per treballar en el film, recordava que per aconseguir la imatge d'un món del demà «varem filmar dins i fora de tots els túnels de l'estació de metro de Bart abans de ser acabats, al Centre Cívic del Comtat de Marin (un disseny d'avantguarda de Frank Lloyd Wright) i als voltants del laboratori d'energia atòmica Lawrence Livermore. Ens desplaçàvem amb la furgoneta que Francis Coppola va utilitzar a THE RAIN PEOPLE, i el meu carretó per transportar els puntals era un cubell de les escombraries amb rodes».

Lalo Schifrin, un jove músic i compositor de Buenos Aires que tot just començava a Hollywood, va compondre la banda sonora de THX 1138, i recorda que la primera pregunta procedent de la imaginació de Lucas va ser: «Com seria el fil musical del futur?». «Necessitàvem una música sorpifera que atordís una mica la gent», afirma Schifrin. Estaven d'acord amb els sons del clarinet electrònic, l'acordió i l'orgue. «Vaig haver de compondre, si em permet l'expressió, músi-

THX 1138 de George Lucas

ca estúpida, música expressament estúpida, que és difícil de fer expressament». Això pel que fa a la música d'ambient. Schifrin també va compondre una música d'acompanyament, austera i opressiva, «tot creant l'angoixa del tipus de societat Orwelliana que George havia inventat».

Coppola va volar a Los Angeles per mostrar a l'estudi el film acabat i diversos guions en què ell i altres col·laboradors havien estat treballant a Zoetrope. «La Warner els va trobar detestables, incloent-hi el film», assenyala Lucas amb ironia. «Li van dir a Francis que hauríem de retornar tots els diners que ens havien avançat. Eren moments molt complicats».

(«El desordre de les meves finances ha esferèit sempre el George», explica ara Coppola amb una rialla. «Però si al principi no hagués demanat diners en préstec com un boig, les coses mai no ens haurien rutllat. Tot i que el George és molt conservador, és un dels poquíssims cineastes que han amassat una gran fortuna en el negoci i l'han retornada al mateix negoci»).

L'estudi va suprimir cinc minuts del film. Les crítiques que va rebre van ser molt variades; l'ambient i l'acció van rebre molts elogis, mentre els diàlegs i les caracteritzacions no encaixaven amb l'emoció de la persecució. Tanmateix, sis anys més tard, aprofitant l'enorme èxit de STAR WARS, THX 1138 es va tornar a relançar-se (amb els cinc minuts tallats editats per Lucas). En aquell moment, es va poder veure que THX havia estat profètic no només per a Lucas sinó també per al món. El seu domini precoç del mitjà era evident, a l'igual de la calidesa essencial de la seva visió preponderant: innocent, imaginativa i, malgrat tot el que trobava alarmant de la societat, finalment optimista.

«Després varem haver de seguir camins separats», assenyala Lucas. Coppola va rodar THE GODFATHER per restituir la seva pròpia fortuna econòmica, i Lucas va crear la seva pròpia companyia, anomenada Lucasfilm Ltd.

Lucas havia intentat posar en marxa APOCALYPSE NOW, però no va trobar ningú interessat. Va abandonar el projecte de mal grat i va començar a desenvolupar el guió del que acabaria sent AMERICAN GRAFFITI. Després de ser rebutjat a diversos llocs, Universal va expressar el seu interès. «Corria el rumor que THE GODFATHER seria un enorme èxit. Així que Universal va dir que, si Francis posava el seu nom al film, li donarien el vistiplau». I Francis ho va fer. Així doncs, després d'un inici incert, després de graduar-se, en el món cinematogràfic real, Lucas estava preparat per la pel·lícula que li donaria la seva reputació.

Charles Champlin (George Lucas: The Creative Impulse, Virgin Books. Londres, 1992) ►

DILLUNS 25

17:00

Brian De Palma:

The Untouchables / Els intocables

Brian De Palma, 1987. Int.: Kevin Costner, Sean Connery, Charles Martin Smith, Andy Garcia, Robert De Niro. EUA. VOSC. 119'

Chicago 1930. La ciutat està controlada pel gàngster Al Capone. Elliot Ness és un agent incorruptible al servei de la llei seca que es proposa empresonar-lo, reunint un grup d'homes amb la intenció d'arribar fins als arxius de la banda i trobar proves per poder desmantellar-la. Un film inspirat en la popular sèrie de televisió emesa durant la dècada dels 60, amb un guió brillant de David Mamet centrat en el caràcter mitològic de l'enfrontament entre les forces de l'ordre i la delinqüència. De Palma, d'altra banda, s'encarrega de donar-li un gran ritme i espectacularitat visual sense descuidar les habituals cites cinèfiles. Aquest cop les referències més evidents són a *The Magnificent Seven* i l'escena de l'escala d'Odessa d'*El cuirassat Potemkin*. «El film tracta del greu que s'ha de pagar per defensar els ideals en una societat totalment corrupta. És una pel·lícula americana tradicional com una pel·lícula de John Ford, amb una gran quantitat d'integritat en els personatges. Fer que les persones es disparin entre si i caiguin mortes no té cap valor d'acció real, llevat que això constitueixi una prolongació dels personatges i de la seva implicació recíproca» (Brian De Palma). Estrenada com *Los intocables de Elliot Ness*.

19:30

Les edats del cinema:

La Double vie de Véronique / La doble vida de Verónica

Krzysztof Kieslowski, 1991. Int.: Irène Jacob, Philippe Volter, Claude Duneton, Aleksander Bardini, Wladyslaw Kowalski. Polònia-França. VOSC. 89'

Dues ciutats, París i Cracòvia, i dues noies idèntiques nascudes a cada ciutat però amb vides paral·leles. Una reflexió sobre la vida i la mort, i unes ciutats meravellosament captades, especialment Cracòvia. «Un film emparentat amb el millor cinema poètic i fantàstic de tots els temps, que dona com a resultat un film de sorprenent vocació metafísica que s'inscriu amb lletres d'or en la fecunda tradició literària i cinematogràfica sobre el tema del doble» (Núria Bou).

22:00

Brian De Palma:

Body Double / Doble cos

Brian De Palma, 1984. Int.: Craig Wasson, Melanie Griffith, Deborah Shelton, Gregg Henry. EUA. VOSC. 114'

Un home, abandonat per la seva parella, s'allotja a casa d'un amic, des d'on és testimoni del robatori a casa d'una veïna, que cada dia, a la mateixa hora, fa un *striptease*. Deutora de *Rear Window* i *Vertigo*, el film suposa una elegant reflexió sobre la realitat i la ficció, on ningú no és qui sembla i on tots fingeixen ser qui no són. L'espectacularitat dels moviments de càmera, l'excel·lent fotografia i la sofisticació dels decorats contribueixen, com és habitual en De Palma, a dissimular les trampes de la trama i certes llacunes argumentals. Són, en particular, l'hàbil barreja d'erotisme i violència, els falsos inicis i finals i l'al·licient del cinema dins del cinema, els que proporcionen un toc tan brillant com efectista.

Repetició el dia 28.

DIMARTS 26

17:00

Brian De Palma:

Woton's Wake / El despertar de Woton

Brian De Palma, 1962. Int.: William Finley. EUA. VOSC. 27'. Projectió en DVD

De Palma va realitzar aquest curtmetratge en la seva època d'estudiant. El film narra la història d'un escultor que veu com una de les seves obres pren vida sota la forma d'una noia jove. *Woton's Wake* es presenta com una faula fantàstica i surrealista que va significar el primer treball de William Finley, un especialista de la distressa que més tard protagonitzaria *Phantom of the Paradise*.

Sisters / Germanes

Brian De Palma, 1973. Int.: Margot Kidder, Jennifer Salt, Charles Durning, William Finley, Lisle Wilson. EUA. VOSC. 90'

Amb *Sisters* De Palma inicia una sèrie de *thrillers* psicològics molt estilitzats que manifesten la seva fascinació per Hitchcock. La pulsó escòpica, el tema del doble i del fals culpable es combinen amb encert en aquesta història violenta, on es despleguen alguns dels recursos tècnics distintius del mestre com ara la pantalla dividida, en plena consonància amb el tema de la duplicitat i els punts de vista confrontats, els quals esdevenen el motor de *Sisters*. La majoria de crítics

consideren *Sisters* com la primera gran pel·lícula de la filmografia de De Palma i la primera mostra de la seva maduresa creativa.

Repetició el dia 28.

19:30

Alice de Andrade:

O Diabo a Quatro / El diable per quatre

Alice de Andrade, 2004. Int.: Maria Flor, Márcio Libar, Marcelo Faria, Netinho Alves. Brasil-Suïssa-Portugal-França. VOSC. 108'

Els destins de quatre personatges es creuen dins el perímetre restringit d'un quants carrers de Copacabana, font de cultiu de fantasmes i falses aparences o la negació de la imatge-postal de Rio. Dos homes i un nen apassionats per la mateixa dona. Quatre mosqueters excèntrics a la terra del «cadascú per si mateix i Déu contra tots». Però al Brasil és sempre Déu qui riu millor. Una delirant comèdia social, un viatge sense retorn que portarà el públic pel camí de l'humor i de la fantasia, lluny dels clixés de la violència i la misèria del Brasil. El títol original és una expressió utilitzada al Brasil i es refereix al caos.

Amb la presència d'Alice de Andrade.

22:00

Brian De Palma:

Mission to Mars / Missió a Mart

Brian De Palma, 2000. Int.: Gary Sinise, Tim Robbins, Don Cheadle, Connie Nielsen, Jerry O'Connell. EUA. VOSC. 114'

L'any 2020 un equip d'astronautes aconsegueix arribar a Mart. Un cop allà troben una amenaça misteriosa i catastròfica. Un supervivent aconsegueix enviar un missatge críptic a la Terra, des d'on envien una altra expedició de rescat amb els millors professionals. El director de *Carrimpe* immergeix el màxim realisme al seu primer film de ciència-ficció concebut com un homenatge a l'espert pioner dels astronautes i en el qual va comptar amb el valuós assessorament i col·laboració de la NASA.

Repetició el dia 1.

DIMECRES 27

17:00

Aula de cinema:

Give a Girl a Break / Dóna-li una oportunitat a la noia

Stanley Donen, 1953. Int.: Marge Champion, Gower Champion, Debbie Reynolds, Helen Wood, Bob Fosse, Kurt Kasznar. EUA. VOSC. 79'

Una estrella de Broadway decideix abandonar la comèdia musical que estava a punt d'estrenar. El director de l'obra, el seu ajudant i el músic en coneixen, cadascun d'ells, la substituta ideal, toj i que el paper només pot ser per a una d'elles. És un musical d'argument molt tòpic, però que conté números musicals fantàstics. Estrenada amb el títol *Tres chicas con suerte*.

19:00

Joaquim Pedro de Andrade:

Macunaima / Macunaima

Joaquim Pedro de Andrade, 1969. Int.: Grande Otelo, Paulo José, Jardel Filho, Milton Gonçalves, Dina Sfat. Brasil. VOSC. 105'

Amb l'adaptació de la rapsòdia de Mario de Andrade, el film innova l'estètica del *Cinema Novo* en incorporar elements de la *chanchada* (comèdies populars del cinema brasiler dels anys 50), mitjançant l'actuació de Grande Otelo, i també en transfigurar fets de la vida política que envaeixen el relat èpic de les aventures de *Macunaima*, entre figures de la mitologia popular brasilera. Film emblemàtic de les acabades de la dècada de 1960, *Macunaima* actualitza el llegat del modernisme i estableix la tan buscada relació del *Cinema Novo* amb el gran públic. *Macunaima* és la història d'un antiheroi, «un heroi sense caràcter», nascut a la selva verge i recòndita.

Repetició el dia 10.

Amb la presència d'Alice de Andrade.

22:00

Brian De Palma:

Mission: Impossible / Misión imposible

Brian De Palma, 1996. Int.: Tom Cruise, Jon Voight, Emmanuelle Béart, Jean Reno, Kristin Scott Thomas, Vanessa Redgrave. EUA. VOSC. 110'

Amb *The Untouchables* (1987) De Palma va obrir la veda de portar sèries televisives d'èxit al cinema; estratègia que continuaria amb treballs com *The Addams Family* o *The Fugitive*. Nou anys després, el mateix De Palma ens ofereix la seva versió de la triomfal sèrie dels anys 60 del segle passat sobre les aventures del grup de selectes agents del contraespionatge, *Mission: Impossible*, amb un repartiment farcit d'estrelles, una posada en escena mil·limètricament calculada en el disseny i la planificació, i l'acompanyament de la cèlebre melodia de Lalo Schifrin. «Després de ser partícip d'aquest circ audiovisual i de la trama i de jocs que composit aquest divertidíssim passatemps, un servidor re-

corda únicament que li han regalat una hora i tres quarts d'engany totalment acceptat per l'enganyat, de manera que el que acaba de veure configura, més que una bona pel·lícula, una joiosa ostentació de prestidigitació i de mecànica de rodatge, muntatge i trucatge que transforma la vella gravetat del *thriller* en la lleugeresa d'unes pessigolles amables als ulls de l'espectador, agraït per la meravellosa presa de pèl a la qual el sotmeten i a la qual se sotmet encantat» (Àngel Fernández-Santos).

Repetició el dia 29.

DIJOUS 28

17:00

Brian De Palma:

Body Double / Doble cos

Brian De Palma, 1984. Int.: Craig Wasson, Melanie Griffith, Deborah Shelton, Gregg Henry. EUA. VOSC. 114'

Vegeu el comentari del dia 25.

19:30

Joaquim Pedro de Andrade:

Improvisiert und zielbewusst / Cine-ma Novo

Joaquim Pedro de Andrade, 1967. RFA. VOSC. 30'

El documental acompanya les filmacions d'*El justiciero i Terra em transe*, el muntatge d'*Opinião pública*, el doblatge de *Todas as mulheres do mundo* i el llançament d'*A grande cidade*.

Garrincha, alegria do povo / Garrincha, alegria del pueblo

Joaquim Pedro de Andrade, 1963. Brasil. VOSC. 58'

Tractant el futbol com un fenomen social, el documental mostra la bellesa del joc del futbolista Garrincha, el sofriment, l'eufòria dels fanàtics i denuncia l'ús polític de la passió popular per aquest esport.

Repetició el dia 7.

22:00

Brian De Palma:

Woton's Wake / El despertar de Woton

Brian De Palma, 1962. Int.: William Finley. EUA. VOSC. 27'. Projectió en DVD

Sisters / Germanes

Brian De Palma, 1973. Int.: Margot Kidder, Jennifer Salt, Charles Durning, William Finley, Lisle Wilson. EUA. VOSC. 90'

Vegeu el comentari del dia 26.

DIVENDRES 29

17:00

Brian De Palma:

Mission: Impossible / Misión imposible

Brian De Palma, 1996. Int.: Tom Cruise, Jon Voight, Emmanuelle Béart, Jean Reno, Kristin Scott Thomas, Vanessa Redgrave. EUA. VOSC. 110'

Vegeu el comentari del dia 27.

19:30

Joaquim Pedro de Andrade:

O mestre de Apipucos / El maestro de Apipucos

Joaquim Pedro de Andrade, 1959. Brasil. VOSC. 9'

Amb un guió estructurat en els textos de Gilberto Freire, el film documenta la vida diària i el mètode de treball de l'escriptor i sociòleg a la seva casa d'Apipucos.

Opadre e a moça / El padre y la muchacha

Joaquim Pedro de Andrade, 1965. Int.: Helena Ignez, Paulo José. Brasil. VOSC. 90'

Les imatges d'una petita població aturada en el temps es contraposen a l'exaltació lírica de l'amor prohibit entre un mossèn jove i l'única noia de l'indret. «Evitant un tema digne de Buñuel per un ascetisme proper a Bresson, Joaquim Pedro de Andrade revigoritza el tema amb al·legories que no diu, i el seu art del "no", passa per l'art del "sí". El seu silenci és el crit» (Glauber Rocha).

Repetició el dia 10.

21:45

Brian De Palma:

The Bonfire of the Vanities / La hoguera de las vanidades

Brian De Palma, 1990. Int.: Tom Hanks, Bruce Willis, Melanie Griffith, Kim Cattrall, Saul Rubinek, Morgan Freeman. EUA. VOSC. 125'

Adaptació de la magnífica novel·la homònima de Tom Wolfe. La crítica va acusar De Palma de trair i desvirtuar l'essència de l'obra original, on es dissecionava despiadadament i a la manera de farsa calidoscòpica els diferents grups ètnics i socials de Nova York, a partir de l'accident que pateix un *yuppie* quan malferit d'un negre del Bronx amb el seu cotxe. «El film tracta d'unys quants individus àvids de

poder, megalòmans, vanitosos, que s'aprofiten d'un incident de poca importància, no per la sèrieta de les ferides, sinó per la seva rellevància social, utilitzant-lo per satisfer les seves ambicions personals. La seva cobdícia i orgull són tan exagerats que resulten còmics» (Brian De Palma).

Repetició el dia 6.

DISSABTE 1

17:00

El film del mes:

THX 1138 / THX 1138

George Lucas, 1971. Int.: Robert Duvall, Donald Pleasence, Maggie McOmie. EUA. VOSC. 88'

En el món THX 1138, el món ha evolucionat fins el punt de crear societats subterrànies on es controla tot. Per mantenir aquest sistema, els habitants de les ciutats s'administren fortes dosis de sedants que compleixen, al mateix temps, la funció d'inhibidors de la conducta i catalitzadors per aconseguir una major concentració alhora de desenvolupar treballs delicats. En aquesta societat, l'economia és la base que ho mou tot, incitant els ciutadans a treballar i consumir durant tota la vida. El mateix Estat es converteix en una religió, personificada per Om. Tot aquell que en surti o serveixi d'impediment al motor d'aquesta societat serà acusat d'immoral; fins i tot l'amor. Quan el protagonista THX és seduït per la seva companya, ambdós es veuran assetjats pel sistema.

Repetició el dia 8.

19:30

Brian De Palma:

Mission to Mars / Missió a Mart

Brian De Palma. Int.: Gary Sinise, Tim Robbins, Don Cheadle, Connie Nielsen. EUA. VOSC. 114'

Vegeu el comentari del dia 26.

22:00

Brian De Palma:

Femme Fatale / Femme Fatale

Brian De Palma, 2002. Int.: Antonio Banderas, Rebecca Romijn-Stamos, Peter Coyote, Eriq Ebouaney. França-EUA. VOSC. 118'

Al Festival de Cannes una famosa *top model* llueix una bonica joia de diamants. Laura Ash, després de seduir la model, li roba la joia. Després trauix la seva banda i s'esmuny amb el boti. És un virtuos i sofisticat *thriller* que ens mostra el millor De Palma amb totes les seves marques d'identitat: *voyeurisme*, crim, paranoia, fantasies sexuals, canvis d'identitat, pantalles dividides, una obertura impactant, jocs de miralls i mirades, i homenatges a tercers i a ell mateix.

Repetició el dia 2.

DIUMENGE 2

17:00

Sessió infantil:

Les Triplettes de Belleville / Bienvenidos a Belleville

Sylvain Chomet, 2003. Bèlgica-Gran Bretanya-França-Canadà. VE. 82'

Aquesta història d'un nen introvertit i tímid que somia ser ciclista és un dels millors films d'animació dels últims anys. L'àvia l'entrenarà perquè pugui participar al Tour de França, però en el decurs de la competició serà segrestat per dos misteriosos delinqüents. Al llarg de la recerca del seu net, Madame Souza creua l'oceà acompanyada de Bruno, el seu gos, i arriba a Belleville, una megalòpoli on fa amistat amb tres estrelles del *music-hall* dels anys 30.

19:30

Brian De Palma:

Femme Fatale / Femme Fatale

Brian De Palma, 2002. Int.: Antonio Banderas, Rebecca Romijn-Stamos, Peter Coyote, Eriq Ebouaney. França-EUA. VOSC. 118'

Vegeu el comentari del dia 1.

22:00

Brian De Palma:

Home Movies / Pel·lícules casolanes

Brian De Palma, 1980. Int.: Kirk Douglas, Nancy Allen, Mary Davenport, Vincent Gardenia, Keith Gordon. EUA. VOSC. 90'. Projectió en DVD

Un terapeuta excèntric incita els seus pacients perquè concebin les seves vides com una pel·lícula, on ells en siguin els protagonistes. Un jove, el més tímid i modest del grup, es pren molt seriosament el consell del doctor, donant lloc a situacions divertides. Una sàtira ingènua i divertida d'una família americana moderna que omple la pantalla d'un assortit de caràcters neuròtics i egocèntrics. *Home Movies*, realitzada després de *The Fury*, retorna a De Palma la frescor i la independència dels primers treballs com a director. El film mai no s'ha estrenat comercialment al nostre país, però és conegut amb el títol *Una família de locos*.

DILLUNS 3

17:00

Joaquim Pedro de Andrade:
O poeta do Castelo / El poeta de Castelo
Joaquim Pedro de Andrade, 1959. Brasil. VOSE. 11'

Versos de Manuel Bandeira, llegits pel poeta, acompanyen i transfiguren els gestos banals de la rutina en el seu petit apartament al centre de Rio.

Brasília: contradições de uma cidade nova / Brasilia: contradicciones de una ciudad nueva
Joaquim Pedro de Andrade, 1967. Brasil. VOSE. 23'

Imatges de Brasília en el seu sisè aniversari i entrevistes amb diferents habitants de la capital. Una pregunta estructura el documental: una ciutat completament planejada, creada en nom del desenvolupament nacional i de la democratització de la societat, podria reproduir les desigualtats i l'opressió existents en altres regions del país?

Os Inconfidentes / Los Inconfidentes
Joaquim Pedro de Andrade, 1972. Int.: José Wilker, Luis Linhares, Paulo César Peréio, Fernando Torres. Brasil. VOSE. 76'

Reconstrucció de la «Inconfidência Mineira» (Conspiració contra la corona portuguesa al Brasil colonial del segle XVIII) que rebutja versions oficials sobre l'episodi històric. Basat en els *Autos da Devassa* (Arxiu oficial dels processos contra els Inconfidentes), en la poesia de Cecília Meireles i dels Inconfidentes, el film tracta de la postura dels intel·lectuals davant la pràctica de polítiques revolucionàries. «La influència de Brecht és més visible en aquest film que en qual-sevol altre d'Andrade. Els personatges queden sistemàticament de perfil respecte a la càmera, com per crear una relació directa i conspiradora entre el film i el públic, entre la dièresi i el teatre, la història i el present i, principalment, entre el mite històric i la realitat política contemporània: la història s'insereix en el present; el present és un resultat de la història» (Randal Johnson).
Repetició el dia 11.

19:00

Les edats del cinema:

Conferència de **Fran Benavente**: Cinema postmodern: temps de fantasmes

19:45

Fa yeung nin wa / In the Mood for Love (Deseando amar)
Wong Kar-Wai, 2000. Int.: Maggie Cheung, Tony Leung, Siu Ping-Lam. Xina-França. VOSE. 98'

A la ciutat de Hong Kong, l'any 1962, un home i una dona, ambdós casats, es troben sovint, atès que les seves respectives parelles viatgen molt per qüestions de feina. Un dia hauran de fer front a uns fets extremament dolorosos. És un melodrama romàntic, d'extrema delicadesa visual, accentuat per una banda sonora magnífica de Michael Galasso i Shigeru Umebayashi que acompanya les seves encisadores imatges.

22:00

Les edats del cinema:

Kill Bill: Vol. 1 / Kill Bill: Vol. 1
Quentin Tarantino, 2004. Int.: Uma Thurman, Lucy Liu, Vivica A. Fox, Daryl Hannah, David Carradine, Michael Madsen. EUA. VOSE. 115'

«Tarantino extrema en aquesta història de venjança la seva habilitat per reciclar materials oblidats, ignorats i, fins i tot, rebutjats, combinant-los amb picardia i emoció, i convertint-ne el resultat en un mosaic aclaparador i original, en una suma d'elements pispats. En el seu relat de l'aventura de «la Núvia», una dama moguda per l'obsessió d'aniquilar tothom que li va voler mal, Tarantino aglutina gèneres i subgèneres cinematogràfics, referències a títols concrets i a cineastes que admira, i apassionats segrestos d'altres disciplines (música, televisió o còmic). Cada fotografia està tocada per l'energia, el nervi i la passió. Realitzada amb desimboltura, sense cap desig que l'origen de les fonts resulti confús i amb una voluntat de tribut pròpia del fanagrat. Aquesta indiscutible obra mestra enlluerna (quan no hipnotitza) com un treball de qui s'estima el cinema i ha trobat la fórmula per demostrar-ho en cadascuna de les imatges, les terminacions nervioses i les melodies d'un film. No se'n pot demanar més» (Desirée de Fez).
Repetició el dia 4.

VO. Versió original. **VC.** Versió catalana. **VE.** Versió espanyola. **VOSC.** Versió original amb subtítols en català. **VOSE.** Versió original amb subtítols en espanyol. **SD.** Sense diàleg. Subtitulatge electrònic: SAVINEN. **Preus:** Entrada: 2,70 € - Carnet jove, Club d'Actors de Museu del Cinema de Girona, jubilats, aturats, carnet familiar i sessió infantil: 2 €. Membres del Club Super3, entrada gratuïta a les sessions infantils. Carnet Club TR35C: una sola sessió 2 €, film del mes: gratuït. **Abonaments:** 50 entrades: 50 €, 10 entrades: 18 €. Les durades que s'indiquen són aproximades.

DIMARTS 4

17:00

Sessió especial:
Kill Bill: Vol. 1 / Kill Bill: Vol. 1
Quentin Tarantino, 2004. Int.: Uma Thurman, Lucy Liu, Vivica A. Fox, Daryl Hannah, David Carradine, Michael Madsen. EUA. VOSE. 115'

Vegeu el comentari del dia 3.

19:30

Sessió especial:
Kill Bill: Vol. 2 / Kill Bill: Vol. 2
Quentin Tarantino, 2004. Int.: Uma Thurman, David Carradine, Lucy Liu, Vivica A. Fox, Michael Madsen, Daryl Hannah. EUA. VOSE. 142'

«*Kill Bill* és una obra tan revolucionària i amarada de geni com ho fou *Citizen Kane* al seu dia. El temps ens ho dirà. Ara teniu a la vostra disposició la segona part de la meravella. Comparar-la amb la primera és una tasca estèril. Que són diferents? També la primera part d'*Abierto hasta el amanecer*, un altre viatge en tren de Tarantino, era molt diferent a la segona. El que compta és la coherència interna de les quatre hores de *Kill Bill*. I d'aquesta entrega, assaborir-ne a consciència, tant les escenes d'acció, que continuen sent espectaculars o el magistral desenvolupament visual de l'enterrament i posterior desenterrament de la protagonista, com el desenllaç molt peculiar, una inesperada història d'amor de caire tràgic on llueixen Thurman i Carradine, dos gegants gairebé tan gegants com ho és Tarantino, maquinista excel·lent de la locomotora que fa avançar el cinema com no ho fa ningú avui dia» (Jordi Batlle Caminal).
Repetició el dia 6.

22:00

Brian De Palma:
The Responsive Eye / The Responsive Eye
Brian De Palma, 1966. EUA. VOSC. 26'. Projectió en DVD

Curtmetratge documental rodat amb motiu de l'exposició Op Art "The Responsive Eye", presentada al Museu d'Art Modern de Nova York. De Palma crea imatges abstractes i hipnòtiques a partir de les obres d'art que exploren els efectes òptics.

Dionysus in '69 / Dionysus in '69

Brian De Palma, Richard Schechner, 1969. EUA. VOSC. 85'. Projectió en DVD

El De Palma més *underground* explora per primera vegada les possibilitats de la pantalla partida en aquesta adaptació lliure i molt eròtica de l'obra *Les Bacants* d'Eurípides per un grup de teatre de carrer de Nova York, que realitza una autèntica *performance* tot combinant el text escrit, la posada en escena i la improvisació.

DIMECRES 5

17:00

Aula de cinema:
Senso / Senso
Luchino Visconti, 1954. Int.: Alida Valli, Farley Granger, Massimo Girotti, Rina Morelli, Marcella Marianni, Heinz Moog. Itàlia. VOSE. 118'

Fascinadora història d'amor entre una comtessa veneciana i un oficial de l'exèrcit austríac a l'època de la unificació italiana. «*Senso* és un film, permeteu-me l'expressió, multidimensional, incommensurable. Un moment emocionant en la història de l'art» (Jordi Batlle Caminal).

19:30

Brian De Palma:
Taula rodona sobre Brian De Palma

Col·loqui organitzat amb l'Associació Catalana de Crítics i Escritors, Cinematogràfics. Hi participen: **Roberto Cueto, Angel Quintana i Angel Sala.** Moderador: **José Enrique Monterde.**

Entrada lliure

22:00

Joaquim Pedro de Andrade:
O homem do Pau-Brasil / El hombre del Palo Brasil

Joaquim Pedro de Andrade, 1981. Int.: Itala Nandi, Flávio Galvão, Juliana Carneiro da Cunha, Regina Duarte, Cristina Aché. Brasil. VOSE. 102'

«Comèdia, deliri rigorós sobre la vida, passió i obra de l'escriptor revolucionari i modernista Oswald de Andrade, representat simultàniament per un actor i una actriu, Flávio Galvão i Itala Nandi. Els dos Oswalds comparteixen amb Juliana Carneiro da Cunha, Regina Duarte, Cristina Aché, Dina Sfat i Dora Pellegrino els mateixos llits i idees, fins que aquestes els separen. En ser devorats l'Oswald-mascler per

l'Oswald-femella es produeix la creació de la "dona del pal Brasil", líder de la revolució que instal·larà el matriarcat antropòfag com a règim polític del país» (Joaquim Pedro de Andrade).
Repetició el dia 13.

DIJOUS 6

17:00

Sessió especial:
Kill Bill: Vol. 2 / Kill Bill: Vol. 2
Quentin Tarantino, 2004. Int.: Uma Thurman, David Carradine, Lucy Liu, Vivica A. Fox, Michael Madsen, Daryl Hannah. EUA. VOSE. 142'

Vegeu el comentari del dia 4.

19:30

Brian De Palma:
The Bonfire of the Vanities / La hoguera de las vanidades
Brian De Palma, 1990. Int.: Tom Hanks, Bruce Willis, Melanie Griffith, Kim Cattrall, Saul Rubinek, Morgan Freeman. EUA. VOSE. 125'

Vegeu el comentari del dia 29.

22:00

El documental del mes:
Resistencia
Lucinda Torre, 2006. Espanya. VE. 112'. Projectió en Hard-disk.

En un món globalitzat on els acomiadaments amenacen el futur de milers de treballadors, alguns van gosar oposar-s'hi. Astúries, nord d'Espanya, any 1993. 232 treballadors de l'empresa metal·lúrgica Duro Felguera són acomiadats, però lluny d'assumir el futur d'atur i exclusió social que els espera, decideixen rebel·lar-se. *Resistencia* recull el conflicte laboral més llarg de la història europea, una experiència viscuda durant més de 10 anys. Una lluita paradigmàtica i única, que va concloure amb l'èxit rotund dels treballadors en aconseguir recuperar els llocs de treball i evitar que l'empresa abandonés la regió.
Repetició el dia 9.

DIVENDRES 7

17:00

Joaquim Pedro de Andrade:
Improvisiert und zielbewusst / Cinema Novo
Joaquim Pedro de Andrade, 1967. RFA. VOSE. 30'

Garrincha, alegria do povo / Garrincha, alegria del pueblo
Joaquim Pedro de Andrade, 1963. Brasil. VOSE. 58'

Vegeu el comentari del dia 28.

19:30

Joaquim Pedro de Andrade:
Couro de gato / Cuero de gato
Joaquim Pedro de Andrade, 1960. Int.: Francisco de Assis, Riva Nimitz. Brasil. VOSE. 13'

A la vigília del carnaval, nens d'una *favela* roben gats per a fabricants de tamborets. Exercici de realisme líric, síntesi entre ficció i documental, el film narra l'afecte d'un nen per un gat d'Angora i el dilema que té per haver-se'l de vendre. Episodi del llargmetratge *Cinco vezes favela*, del Centro Popular de Cultura.

Vereda tropical / Vereda tropical

Joaquim Pedro de Andrade, 1977. Int.: Cláudio Calvalcanti, Cristina Aché. Brasil. VOSE. 24'

«Crònica d'una tara gentil, trobada lírica entre els viaranys escapistes de Paquetá, verbalització imatgètica i exposició vergonyosament impúdica de les fantasies eròtiques. *Vereda tropical* conté la revelació de la vocació genital de les fruites, la intel·ligència de les noies en flor, el gust per la vida i la suma poètica de Carlos Galhardo. Educatiu i llibertari» (Joaquim Pedro de Andrade). El film està basat en un conte de Pedro Maia Soares i forma part del film col·lectiu *Cantos eróticos*.

O Aleijadinho / O Aleijadinho

Joaquim Pedro de Andrade, 1978. Brasil. VOSE. 24'

Documental sobre la vida i l'obra de l'escultor Antònio Francisco Lisboa, *O Aleijadinho* (L'esguerradet).
Repetició el dia 12.

21:45

Brian De Palma:
The Black Dahlia / La dalia negra
Brian De Palma, 2006. Int.: Josh Hartnett, Scarlett Johansson, Aaron Eckhart, Hilary Swank, Mia Kirshner, Fiona Shaw. EUA-Alemanya. VOSE. 125'

El gener del 1947, la policia va descobrir el cadàver esquarterat d'una jove. La brutalitat del crim va comportar que es prohibís la publicació de les imat-

ges als diaris, però el cas va esdevenir aviat una llegenda urbana coneguda com «La dalia negra», a causa de la forma de vestir de la víctima, una aspirant a actriu que fou torturada per algú. James Ellroy es va inspirar en aquesta història real per escriure la seva novel·la *The Black Dahlia*. En aquesta adaptació al cinema, De Palma s'endinsa en el Hollywood dels anys quaranta per intentar descobrir qui era la víctima i per què la van assassinar. Amor, obsessió, misteri, corrupció i secrets obscurs es barregen en la trama d'aquest *thriller*, cent per cent pur cinema negre.
Repetició el dia 8.

DISSABTE 8

17:00

El film del mes:
THX 1138 / THX 1138
George Lucas, 1971. Int.: Robert Duvall, Donald Pleasence, Maggie McOmie. EUA. VOSE. 88'

Vegeu el comentari del dia 1.

19:30

Brian De Palma:
The Black Dahlia / La dalia negra
Brian De Palma, 2006. Int.: Josh Hartnett, Scarlett Johansson, Aaron Eckhart, Hilary Swank, Mia Kirshner, Fiona Shaw. EUA-Alemanya. VOSE. 125'

Vegeu el comentari del dia 7.

22:00

Brian De Palma:
Redacted / Redacted
Brian De Palma, 2007. Int.: Robert Devaney, Izzy Diaz, Patrick Carroll, Danny Sherman, Kel O'Neil, Mike Figueroa, Ty Jones. EUA-Canadà. VOSE. 90'

Film inspirat en la matança perpetrada a Mahmudiya (Iraq), on el 12 de març de 2006 uns soldats nord-americans, després de violar i assassinar en grup una noia de 14 anys, també van matar la resta de la seva família. De Palma, que ja va explicar una història similar a *Casualties of War* (ambientada al Vietnam), utilitza un llenguatge cinematogràfic absolutament modern per tal de mostrar la invasió de l'Iraq. A mig camí entre el documental i la ficció, *Redacted* recorre a vídeos de guerra casolans dels soldats, blogs, diaris i material publicat a YouTube, que reflecteixen els canvis en la manera en què els mitjans cobreixen el conflicte. El títol del film descriu com els principals diaris i televisions dels EUA s'estan negant a explicar la verdadera història de la guerra, tot ocultant a l'opinió pública les imatges més dures del conflicte. «Tot en aquest film està basat en fets reals. Però, sempre que posava alguna història en el guio, rebia una nota d'un advocat dient-me que no podia utilitzar aquest material, perquè era real i podíem ser demandats. Així que m'he vist forçat a haver de rodar les imatges reals amb actors. La gran ironia de *Redacted* és que ha estat censurada. Somtem el públic a una experiència dura, però és un missatge que cal conèixer i espero que el públic respongui» (Brian De Palma).
Repetició el dia 9.

DIUMENGE 9

17:00

Sessió infantil:
Pelle Svanslös i Amerikatt / El gat sense por
Jan Gissberg, Stig Lasseby, 1985. Suècia. VC. 78'

Una nova aventura d'en Pere Sense Cua, un gat de qui fan burla els altres felins perquè és qui té la cua més curta de tots. Aquest cop en Paixà, el gat pinxo del barri, ha organitzat una excursió pel bosc per posar en Pere en un compromís, ja que la ruta és plena d'entrebancs. No obstant això, la voluntat i els bons sentiments acabaran vencent la força bruta i la maldat tot transmetent valors com el respecte a la diferència i la importància de l'amistat.

19:30

Brian De Palma:
Redacted / Redacted
Brian De Palma, 2007. Int.: Robert Devaney, Izzy Diaz, Patrick Carroll, Danny Sherman, Kel O'Neil, Mike Figueroa, Ty Jones. EUA-Canadà. VOSE. 90'

Vegeu el comentari del dia 8.

22:00

El documental del mes:
Resistencia
Lucinda Torre, 2006. Espanya. VE. 112'. Projectió en Hard-disk

Vegeu el comentari del dia 6.

Sessions Aula de Cinema: Entrada preferent per a alumnes de centres concertats, fins a 10 minuts després de començar la sessió. **Projeccions-** Cinema Aquitània. Avinguda Sarrià, 33. 08029 Barcelona – Telèfon 93 410 75 90 – Metro: Hospital Clinic (L5) – Autobusos: 6, 7, 15, 27, 32, 33, 34, 41, 54, 59, 63, 66, 67, 68, N3. **Oficines i Biblioteca-** Portal de Santa Madrona 6-8. 08001 Barcelona. Tel. 93 316 27 80. **Arxiu-** Gran Via de les Corts Catalanes, 184. 08038 Barcelona. Telèfon: 93 298 82 60. filmtoteca.cultura@gencat.cat, <http://www.gencat.cat/cultura/icic/filmtoteca>